

[Christiani.]

Tidens haarde Byrder i nogen Grad fordeltes over et længere Tidsrum. Naar dette store Laan trods de knebne Renter alligevel blev overtegnet, saa ser jeg heri et Udtryk ikke blot for den tilstedeværende Penge- rigelighed, men ogsaa for en paaskønnelses- værdig Trang, i hvert Fald hos vore store Finansforetagender, til at være med til at støtte Regeringen i dens Bestræbelser for at afhjælpe Tidens Vanskeligheder og Nød. Den højtærede Finansminister har med heldig Haand rettidig diskonteret denne Befolkningens nationale Indstilling.

Om Samlingsregeringens Bestræbelser for at løse Tidens store og smaa Problemer og Spørgsmaal er der allerede sagt mange gode og sande Ord, som jeg gerne vil slutte mig til. Samarbejdet betyder ikke blot Samarbejde, hvor man ifølge oprindelig Indstilling er enige, men Enighed om en Løsning af de foreliggende nødvendige Opgaver. Tiden i Dag tillader ikke hverken at se tilbage til den sidste Valgdag eller at se frem til den næste. Enhver maa yde sin Skærv efter sin bedste Overbevisning under Hensyn til alle foreliggende Forhold og den Situation, som udvikler sig Dag for Dag, med Landets Almenvæl som højeste Maal. Derfor gør det mig ondt, naar vi alligevel i Skrift og Tale ser Partifoden komme frem langt mere, end det er heldigt eller paakrævet, og jeg vilde gerne henstille til de paagældende af alle Partifarver muligt at afholde sig herfra i Fremtiden. Samtidig føler jeg dog som Medlem af Rigsdagen, at vi har ikke blot Ret, men ogsaa en Pligt til at fremsætte vor rent saglige Kritik ogsaa af Samlingsregeringens Resultater.

Det er en klar Ting, at den haarde Tid, vi gennemlever, med den af Varemangelen indskrænkede Handelsmulighed, Afspærringen fra store Dele af de Omraader, med hvilke vi tidligere stod i dagligt Samkvem, saavel som den heraf følgende Nedgang i Produktionen maa gøre Landet fattigere paa Goder af enhver Art, og at der derfor vil være mindre til enhver af os. Regeringens Opgave under disse Forhold maa mere end nogen Sinde være uden større Forstyrrelse af Erhvervslivet og for den enkelte at skabe et muligt ligeligt Grundlag for Erhvervs- livets Videreførelse.

Ser vi da herefter paa de Kaar, som de forskellige Befolkningsklasser i Dag lever under, kan jeg ikke tilbageholde den Bemærkning, at de ikke alene i Gennemsnit, som Følge af hvad jeg før sagde, er blevet ringere, end vi længe har kendt dem, men de er ogsaa blevet mere ulige, end jeg synes

det var strengt nødvendigt eller helt rimeligt, og derfor er de næppe ganske stabile.

Lad mig først betragte den store Gruppe af Medborgere, som vi kalder Lønarbejdere. Der blev ved Lønstoppets Vedtagelse i Maj 1940 sat en Stopper for fremtidige Lønstigninger, efter at Lønnen siden Krigens Begyndelse var steget godt en halv Snes Procent; men da Priserne stadig steg, bevilgede Forligsnævnet som bekendt i Marts dette Aar et yderligere Tillæg paa en Trediedel af Prisstigningen eller 8 pCt., saaledes at hele Lønstigningen kom op paa ca. 20 pCt. I August var Detailpristallet imidlertid steget med 50 pCt., uden at Lønningsnævnet fandt Anledning til at forøge Lønnen. Paa tilsvarende Maade fik heller ikke Tjenestemændene nogen Lønregulering, og Loven herom er netop vedtaget. Begge disse talrige Grubers Medlemmer protesterede mod de trufne Afgørelser, der ramte saa meget haardere, som store Beløb af saadanne smaa Budgetter ligger fast, saa Indskrænkninger væsentlig maa ske over Fødevarerkontoen, der jo er steget stærkt.

Regeringens Synspunkt har imidlertid været det i og for sig rigtige, at den samlede Løntagerudgift er saa stor, at en mærkbar Indskrænkning var nødvendig, hvis ikke Svikmøllen paa ny skulde sættes i Gang og Inflationen fortsattes. I denne Forbindelse maa jeg imidlertid fremhæve det ærede Medlem Hr. Alsing Andersens Udtalelse under Finanslovdebatten om, at Arbejderne var klar over, at en Nedgang i Reallønnen var nødvendig og derfor maatte bæres. Men samtidig forhandles der om et nyt, saakaldt „skrællet“ Pristal som fremtidig Lønregulator. Formaalet hermed kan imidlertid kun være at finde en Basis for nye Lønforhøjelser, der, hvor begrundede de end kan være, naturnødvendigt maa sætte hele Prisniveauet i ny opadgaende Bevægelse.

Der er andre store Befolkningsklasser, som her bør nævnes. Der er Smaakapitalisterne og der er Aldersrentenyderne. Renten er faldet og Pengenes Købekraft endnu mere, saa det bliver meget vanskeligt for dem at faa det hele til at løbe rundt. Der er imidlertid ogsaa mange af de store eller i hvert Fald større, som lever under Tidens Tryk. Handelsstanden ser sin Om sætning indskrænket til en Brøkdæl. Importen og Eksporten er reduceret, i mange Tilfælde helt standset, og Fortjenesten bremset af Priskontrollen. En landsomfattende Erhvervsgren som Automobilbranchen, der i alt beskæftigede 100 000 Personer med Familier, er særlig haardt ramt; det